

AFLEVERING 2

Doet-ie het of doet-ie het niet?

Naar: Vormen vzw, Recht-in-de-Roos: Werken rond kinderrechten in de 3de graad van het lager onderwijs <http://www.vormen.org>

Leeftijd: 9-12 jaar

Duur: 50 min. (uit te breiden tot 100 min.)

- Doelen**
- Dilemma's in herkenbare situaties beoordelen.
 - Bespreken hoe je mede-verantwoordelijk je bent voor je eigen veiligheid.
- Kinderrechten** Gedeelde verantwoordelijkheid, recht op participatie, recht op bescherming en veiligheid
<http://www.kinderrechten.be>
- Kinderrechten-waarden** Respect voor elke mens, respect voor verschillen, verantwoordelijkheid nemen, iedereen is gelijkwaardig, solidariteit en verbondenheid
- Kinderrechten-vaardigheden** Opkomen voor eigen mening, goed luisteren naar anderen, zich inleven in iemand anders, zelf problemen oplossen, een eigen standpunt innemen, het standpunt van iemand anders durven in te nemen, initiatief nemen, praten over gebeurtenissen, verantwoordelijkheid opnemen, om hulp vragen en hulp bieden, opkomen voor de rechten van anderen
- Materialen**
- Generatie K candid vandalisme SMAK:
<https://youtu.be/mqAJHZUMhgU>
 - Per kind: rode, groene en witte kaart
- Vooraf** Maak de link vanuit filmpje Generatie K: sommige kinderen reageren liever niet omdat ze bang zijn dat de acteur geweld gaat gebruiken

Verloop

Instructies

- Verdeel de klas in vier groepen.
- Elk groepje krijgt een ander verhaal (zie bijlage). Elk groepslid leest individueel het verhaal.
- Vraag aan elk groepje om te bepalen wie de mening van zijn/haar groep noteert en daarna voor de klas verslag uitbrengt.
- Elke groep bespreekt aan de hand van het schema de vraag die op het einde van het verhaal staat.
- Breng iedereen samen voor een klasgesprek.
- Geef elk groepje om de beurt de kans om haar bevindingen naar voor te brengen. Een groepslid leest eerst het verhaaltje voor. Het groepje legt uit wat ze wel en wat ze niet zouden doen.
- Organiseer een discussie. Stel daarbij vragen als:
 - Zijn jullie het helemaal eens met de bevindingen van het groepje?
 - Hebben jullie nog andere argumenten voor of tegen?
 - Hoe zou je zelf reageren in zo'n situatie?
 - Is er iemand die al iets gelijkaardigs heeft meegemaakt?
 - Hoe kan je weten of een situatie gevaar inhoudt of niet? (kan je dat zien, voelen...?)
 - Wat kan je doen om het 'gevaar' in deze situatie te verminderen of uit te sluiten?
 - Wat kan je doen als je over een situatie twijfelt?
 - Bij wie kan je terecht voor hulp als er gevaar dreigt?

Uitbreiding

- Elke groep verzint een slot (een bepaalde afloop) bij het verhaal. Dat slot moet wel overeenkomen met het antwoord dat zij als groep op de dilemmavraag hebben gegeven.
- Elk verhaal wordt als een toneeltje door een groep voor de rest van de klas gespeeld. Er is een verteller, het hoofdpersonage ...
- Er wordt gespeeld tot aan de open vraag. De afloop van het verhaal, zoals zelf verzonnen door het groepje, wordt nog even geheimgehouden.
- De kinderen bekijken het verhaal tot aan het vraagmoment en stemmen dan over de open vraag aan de hand van kaartjes (vooraf te maken!).

- Rood: ik doe het niet!
- Groen: ik doe het wel!
- Wit: ik weet het niet!
- Zorg ervoor dat de stemming gestructureerd verloopt en dat de kinderen individueel hun mening kunnen vormen.
- Het groepje speelt dan het zelf verzonnen einde van het verhaal verder en maakt daarmee ook haar antwoord duidelijk.
- Er kan nog verder gediscussieerd worden over argumenten voor of tegen een bepaalde keuze.

Er kan nog verder gediscussieerd worden over situaties uit hun eigen leven. Welke situaties kunnen gevaarlijk zijn? Hoe kan je inschatten of er al dan niet risico's verbonden zijn aan een situatie? Wat kan je doen om onnodige risico's te vermijden of te beperken? Wanneer roep je hulp in van ouders, leerkracht, vrienden... ?

Tips voor begeleiders

Afhankelijk van eerdere ervaringen of de thuiscultuur kunnen kinderen een erg uiteenlopende inschatting hebben van wat 'gevaarlijk' is en wat niet.

Eindtermen

Mens en maatschappij

Mens: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.7

Maatschappij: 2.7, 2.13

Tijd: 3.1

SoVa

Domein relatiewijzen: 1.2,1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 1.8, 1.9

Domein samenwerking: 2

Domein samenwerking: 3

Verhalen

- 4 verhalen
- discussieschema

Verhaal (1) Joesra

Joesra is 14 jaar als ze naar haar eerste fuifje mag in het plaatselijke jeugdhuis. Op de fuif zijn er erg veel klasgenoten aanwezig en ook Jef. Zoals je misschien al kan vermoeden is Jef geen gewone klasgenoot. Joesra is namelijk al sinds de derde kleuterklas verliefd op Jef.

Joesra hoopt op deze fuif de aandacht van Jef te trekken. Ze probeert om mooi te dansen en er leuk uit te zien, maar het heeft geen nut. Jef kijkt zelfs niet. Joesra is teleurgesteld en ze beslist om aan de bar een colaatje te bestellen. Terwijl ze op haar drankje wacht, voelt ze plotseling een hand op haar schouder. Het is Jef! Joesra kan wel een klein sprongetje van geluk maken.

Plotseling haalt Jef een klein zakje uit zijn broekzak. In het zakje zitten allemaal kleine, groene blaadjes. 'Ga je mee naar buiten?' Joesra knikt. Ze weet niet wat Jef gepland heeft, maar ze volgt hem toch. Hij is immers zo'n knappe jongen.

Jef gaat op een bank zitten en haalt samen met het kleine zakje wat tabak en een sigarettenblaadje naar boven.

'Wat ga je doen?'

'Een joint rollen.'

'Mag dat dan zomaar?'

'Nee, maar zolang niemand het ziet en jij je mond houdt ...'

Joesra weet niet wat ze moet antwoorden. Ze kijkt toe hoe Jef zijn joint rolt, hem aansteekt en er een trekje van neemt. Wanneer Jef Joesra de joint aanbiedt, neemt ze hem onwennig aan. 'Zou ik het proberen?' denkt Joesra. 'Het kan toch geen kwaad.' 'En Jef doet het ook'. 'Maar het zijn drugs, en dat is slecht voor je gezondheid. Ik kan er ziek van worden. Wat moet ik doen?'

Joesra rolt de joint tussen haar vingers ...

Vraag: Te nemen of te laten?

Verhaal (2) Nils

Nils kreeg gisteren voor zijn tiende verjaardag van zijn mama en papa een fietshelm cadeau. 'Een fietshelm?' Nils vond dat het domste geschenk dat hij ooit gekregen had. Het was zelfs nog veel erger dan die zelfgebreide trui van oma.

Vandaag is het een schooldag, en Nils moet dus weer naar school. Net wanneer hij zijn fiets uit de garage wil halen, komt mama aanlopen met zijn nieuwe helm. 'Zet 'm maar op je hoofd', zegt mama. Nils neemt de helm en plaatst hem op zijn hoofd. 'Het begin van een stomme dag,' denkt Nils en hij vertrekt.

Wanneer hij in de buurt van de school komt, voelt hij al snel de spottende blikken van zijn schoolgenoten in zijn rug. Nils schaamt zich enorm voor zijn helm, maar hij moest hem opzetten van mama en dus doet hij dat ook.

Net wanneer hij de fietsenstalling wil binnenrijden om zijn fiets weg te zetten, komen er vier jongens naar hem toe. Dirk, de aanvoerder van het groepje, kijkt Nils diep in de ogen. Dan roept hij plotseling heel luid: 'Hey, kom eens kijken! Nils heeft een kookpot op zijn hoofd!' Nils kan wel in de grond zakken van schaamte. 'Waarom hebben zijn ouders hem zo'n stom cadeau gegeven?'

De rest van de dag loopt Nils er maar wat verloren bij. Wanneer de bel gaat om naar huis te gaan, slentert hij naar de fietsenstalling. Hij neemt zijn fiets en zet de helm op zijn hoofd. 'Zou hij met een helm op zijn hoofd naar huis rijden?' Nils neemt de helm vast en bekijkt hem eens goed. 'Eigenlijk is zo'n fietshelm wel een goede uitvinding. Mama vertelde dat het al veel mensen hun leven had gered. Maar moet ik hem opzetten?' Nils weet het niet.

Vraag: Wat moet hij doen? De helm opzetten en uitgelachen worden of de helm niet opzetten?

Bijlage: Verhaal (3) Carlos

Carlos, een jongen van elf, is al een erg goede skater. Hij doet ollies, kickflips, weelies ... alsof hij zijn hele leven niets anders gedaan heeft. Daarom hangt hij elke vrije moment rond bij de skateramp aan de sporthal.

Carlos maakt snel vrienden, maar hij is de jongste van de bende. Al zijn vrienden gaan al naar het middelbaar, maar dat kan Carlos niet veel schelen. Hij kan goed skaten, misschien zelfs nog beter dan zijn oudere vrienden. Waarom zou hij zich dan zorgen maken over een klein leeftijdsverschil?

Wanneer Carlos aan de ramp komt, is er een nieuwe jongen aan het skaten. Carlos kijkt vol bewondering naar de nieuweling. De jongen doet zoveel aartsmoeilijke tricks dat Carlos jaloers begint te worden. Hij pakt zijn board en begint zich al op te warmen. Hij wil vandaag enkele nieuwe tricks proberen die hij op tv gezien heeft. Als Tony Hawk het kan, kan hij het ook, denkt hij. Hij oefent en oefent. Een uurtje later, wanneer hij lang genoeg geoefend heeft, ploft Carlos neer op een bankje. Hij is moe en sluit zijn ogen.

Wanneer hij zijn ogen weer opent, staat de jongen plots voor hem. Hij geeft Carlos een blikje cola waar het lipje al is van ingedeukt en hij verdwijnt weer. Carlos weet niet goed wat hij ervan moet denken. Hij denkt even na. 'Die coole jongen komt naar mij toe. Hij zegt geen woord en hij geeft mij een blikje cola. Zou ik er wel van drinken? Ze hebben mij altijd gezegd dat ik niets van vreemden mocht aannemen, maar ik heb zoveel dorst. Een slokje zal toch geen kwaad kunnen, of wel?'

Vraag: Zou ik er wel van drinken?

Bijlage: Verhaal (4) Rose, Bloempje12

Rose is twaalf. Ze kan erg goed met computers overweg en ze houdt ervan om te chatten op allerlei chatboxen. Haar nickname is Bloempje12. Met zo'n nickname krijg je natuurlijk veel aandacht van mooie jongens, maar daarom juist heeft Rose die nickname gekozen. Ze houdt van die aandacht.

Vandaag heeft Rose zin in een leuke chatsessie en ze logt in. Ze typt *Bloempje12* in in het venster en ze klikt op OK. Ze hoeft maar een minuutje te wachten en daar verschijnen al de eerste kadertjes op haar scherm. *Pantersok* is erbij! Rose is dolgelukkig. *Pantersok* is naar zijn zeggen een jongen uit het dorp. Ze chat er al een hele tijd mee. Ze voelt zich echt op haar gemak bij hem, ook al heeft ze hem nog nooit in real life ontmoet.

Pantersok: alles goed, Bloempie?

Bloempje12: zeker en vast! Maar nu ben ik alleen thuis en ik verveel mij een beetje ...

Pantersok: waar wil je dan over praten? Sokken?

Bloempje12: Ik draag geen sokken, alleen maar kousen.

Pantersok: oei en welke kousen dan? :-p

Bloempje12: ik heb juist een paar mooie teenkousen gekregen voor mijn goed rapport. Wil je ze eens zien?

Pantersok: ja! Heb je een webcam?

Bloempje12: nee, sorry ... ☹

Pantersok: oei, wil je dan eens afspreken om mij je teensokken te laten zien?

Bloempje12: ik weet het niet ...

Pantersok: we wonen toch in hetzelfde dorp? Ik zit om 14u stipt op het bankje aan de bibliotheek. Tot dan!

Net wanneer Rose wil zeggen dat ze komt, verschijnt er "*Pantersok is offline*" op haar scherm. Rose vindt het wel spannend, maar ze vraagt zich af wat voor iemand het zal zijn. Ze is nog nooit ingegaan op een uitnodiging om af te spreken, maar *Pantersok* is een jongen uit het dorp. Wat kan er misgaan?

Ze gaat naar de kapstok en neemt haar jas. Ze twijfelt: zou ze toch gaan of gewoon lekker thuisblijven? Wie weet is het een flauwe grap, maar het kan ook de jongen van haar dromen zijn.

Vraag: Wat zou jij doen?

